Kormányzati intézkedések a műszaki értelmiség helyzetének javítására

Magánszemélyek is kaphatnak engedélyt külkereskedelmi tevékenységre

KÖZÉLETI HÍREK

Marjai József miniszterelnök-helyettes, kereskedelmi miniszter pénteken Prágába érkezett. Marjai József a csehszlovák—magyar gazdasági és műszaki tudományos együttműködési bizottság társelnökeként csehszlovák partnerével, Pavel *Hrivnák* miniszterelnök-helyettessel folytat tárgyalásokat.

Berecz Frigyes ipari miniszter vezetésével pénteken hazaérkezett Moszkvából a magyar küldöttség, amely részt vett a KGST újonnan alakult elektronizálási állandó bizottságának ülésén. Berecz Frigyes megbeszéléseket folytatott Vlagyiszlav *Koleszny*ikov elektronikai ipari és Vaszilij *Gyinkov* olajipari miniszterrel.

Pénteken hazaérkezett Moszkvából *Váncsa* Jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, aki január 20—21-én részt vett a KGST agráripari együttműködési bizottságának alakuló ülésén. Váncsa Jenő megbeszélést folytatott Vszevolod *Murahovszkijjal*, a Szovjetunió agráripari állami bizottságának elnökével, a Szovjetunió Minisztertanácsának első elnökhelyettesével.

Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására január 21—22-én hazánkban tartózkodott a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának küldöttsége, élén Konsztantin *Atanaszovval*, a Központi Bizottság tagjával, a KB külügyi osztálya vezetőjének első helyettesével. A bolgár vendégekkel *Kótai* Géza, a Központi Bizottság tagja, a KB külügyi osztályának vezetője és *Őszi* István osztályvezető-helyettes folytatott megbeszéléseket. A bolgár küldöttséget fogadta *Szűrös* Mátyás, a Központi Bizottság titkára.

Pénteken *Apró* Antal elnökletével ülést tartott a Magyar—Szovjet Baráti Társaság ügyvezető elnöksége. A testület megvitatta és elfogadta a társaság elmúlt évi munkatervének teljesítéséről szóló jelentést és az MSZBT idei munkatervét. *Bíró* Gyula főtitkár körvonalazta a barátsági mozgalom előtt álló legfontosabb tennivalókat.

Pénteken ülést tartott a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa. *Szlamenicky* István, a SZÖVOSZ főtitkára elmondta: a fogyasztási szövetkezetek jó pozícióból kezdik a munkát: az előzetes adatok szerint ugyanis az ágazathoz tartozó szövetkezetek és szövetkezeti vállalatok között az elmúlt év értékelése alapján nincs veszteséges.

A Magyar Könyvvizsgálók Egyesületének munkájával ismerkedik Budapesten Anthony G. *Heopwood*, az Európai Számviteli Szövetség (EAA) elnöke és Gerry Dirickx-Van *Dyck*, a szervezet főtitkára. A vendégek találkoztak a magyar egyesület elnökével, *Faluvégi* Lajossal és ügyvezető elnökével, *Scholtz* Rezsővel. Az EAA két vezetőjét fogadta *Villányi* Miklós pénzügyminiszter.

Szabó István a II. kerületben, Szűrös Mátyás Pest megyében

(MTI) Szabó István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöke pénteken a főváros II. kerületébe látogatott.

A vendéget a pártbizottság székházában *Dérfalvi* István, a kerületi pártbizottság első titkára és *Csapláros* Györgyné tanácselnök tájékoztatta a budai városrészben folyó politikai munka időszerű kérdéseiről.

A program a Mezőgazdasági Ügyvitelszervezési és Számítástechnikai Közös Vállalat központjában folytatódott, ahol *Hütter* Csaba, az igazgatótanács elnöke és *Tóth* Tibor igazgató számolt be a MŰSZI tevékenységéről, idei terveiről, a mezőgazdasági ügyvitelszervezés korszerűsítésében betöltött szerepéről, valamint a vállalat nemzetközi kapcsolatairól.

Szabó István délután felkereste a Növénytermesztési és Minősítő Intézetet. Itt az élelmiszergazdaságban tevékenykedő kerületi kutató-minősítő intézetek igazgatóival, párttitkáraival találkozott, és kötetlen beszélgetést folytatott a mezőgazdasági kutatás-fejlesztés időszerű feladatairól.

Szűrös Mátyás, az MSZMP KB titkára pénteken Pest megyébe látogatott. A megyei pártbizottság székházában *Krasznai* Lajos első titkár fogadta. A megye párt- és tanácsi vezetőivel folytatott megbeszélés után Nagykátára utazott, ahol tájékozódott a városi jogú nagyközség és vonzáskörzete politikai életéről, s felkereste a helyi Áfész ABC-áruházát is. Itt az igazgató arról tájékoztatta, hogy az áruházban a választék megfelelő, ám a vásárlók aránytalanul magasnak tartják a gyermekruhák árait.

A program az 1985-ben alapított svéd—magyar Sancella-Hungária Kft. vegyesvállalat gyárában folytatódott, ahol higiéniai és egészségügyi termékeket állítanak elő, az idén 770 millió forint értékben. A látogatás befejező állomása Cegléd volt. A Központi Bizottság titkára itt meghallgatta a város vezetőinek beszámolóját a település fejlődéséről, megtekintette a művelődési központot, majd a városi pártbizottság székházában rendezett aktívaértekezleten előadást tartott időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről.

Maróthy László meglátogatta a Baradla-expedíciót

(MTI) Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter az Aggteleki Nemzeti Park, valamint a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társaság meghívására meglátogatta a nyolcadik napja az aggteleki cseppkőbarlang mélyén tartózkodó Baradla 88 barlangkutató expedíciót. Jósvafőn, a nemzeti park székházában *Buzeczky* Győző, a nemzeti park igazgatója fogadta a minisztert, akinek kíséretében ott voltak a hazai karszt- és barlangkutatás neves szakemberei.

A vendégek ezután barlanglátogatásra indultak. Két kilométeres föld alatti úttal érték el a felszín alatt mintegy 150 méter mélységben levő barlangásztábort. Itt az expedíció vezetője, *Adamkó* Péter és 28 társa beszámolt az expedíció céljairól és elmúlt nyolc napjának eredményeiről.

Tisztázni a felelősséget

A jogi szabályozás korszerűsítését sürgeti a népfront a környezetvédelemben

A termelési hulladékokról szóló jogszabálytervezetet vitatta meg *V. Nagy* Imre elnökletével tegnapi ülésén a Hazafias Népfront környezetvédelmi bizottsága. A résztvevők előljáróban meghallgatták *dr. Török* Imrét, a népfront Hajdú-Bihar megyei környezetvédelmi bizottságának titkárát, aki szűkebb pátriájának a gondjait vázolta. Elmondta, hogy a kistelepüléseken, különösen ott, ahol sok vályogot használtak az építkezésekhez, *megmaradtak a gödrök, nyáron messzire érezni a poshadt víz bűzét.* Most egy olyan térképet készítenek, amely pontosan megmutatja ezeket a helyeket, kevesebb fejtörést okozva azoknak a cégeknek, amelyek törmeléket akarnak elhelyezni.

Ábrahám Kálmán, a Környezet- és Vízgazdálkodási Minisztérium államtitkára a termelési hulladékokról szóló jogszabálytervezetről elmondta, e témában sok minden és gyorsan változik. A minősítési és kezelési megítélés eltér. Nem szabad például csak a hulladékok tárolásával foglalkozni, éppoly lényeges a *szállításuk* és a *felhasználásuk* is. Leszögezte: *amelyik cégnél keletkezik a hulladék, azé a felelősség!* Ezzel kapcsolatban utalt a monori szövetkezet ügyére (lapunk korábban két riportban hívta fel a figyelmet a súlyos környezetszennyezésre). A monori szövetkezet fontos exportmunkát végez, de már a sokadik gödröt ásták az erdőben az igen veszélyes hulladékoknak, míg végre leállították őket. A lakosságot joggal aggasztja a helyzet. Ezért is *fontos a felelősséget tisztázó jogi szabályozás.*

Dr. *Árvay* József, a környezetvédelmi minisztérium főosztályvezetője összefoglalta a szakmai és társadalmi vita eddigi tapasztalatait. Sokan arra voksoltak, hogy a szabályozás terjedjen ki az összes termelési hulladékra, mert a veszélyesnek tekintett anyagok csak öt százalékot képviselnek. A többiről alig van tudomásunk. Egyesek azt szeretnék, ha az adminisztratív mulasztásokat *csak szabálysértésnek* minősítenék — ezzel azonban *nem lehet egyetérteni.* Az adatlapok kitöltését illetően igyekeznek kiküszöbölni az átfedéseket, de az adatszolgáltatásért nem tudnak díjat fizetni. Elhangzott olyan vélemény is, hogy a minisztérium vásárolja meg a feldolgozási technológiák licencét és azt bocsássa az érdeklődő vállalatok rendelkezésére.

A vitában felszólaló V. Nagy Imre véleménye szerint a környezetpolitika *túlságosan birságcentrikus.* Ez nem baj — ám szükséges lenne egyebek között megteremteni a *kedvezményes hitelnyújtás* lehetőségét; s megszüntetni azt a régen elavult, ellentmondásos pénzügyi politikát, amely a nem termelő környezeti beruházásokat felhalmozási adóval sújtja.

Kilényi Géza professzor azt indítványozta, hogy ne csak a termelési, hanem *mindennemű hulladékról szülessen jogszabály.* Ez új szempontok szerinti vizsgálódást igényel, valószínűleg elnyújtja a döntés idejét, de erre a hivatali átszervezések és a kompetenciák tisztázása miatt amúgy is számítani kell. E javaslatot a bizottság elfogadta. Többen hangsúlyozták a *felelősség konkretizálásának a fontosságát.* A kutatást és a gyakorlatot az *érdekeltség elve alapján* kell megszervezni. Több száz tonna mérgező anyag tárolása során még csúcstechnika alkalmazásával is történhet baleset. A lakosság joggal követel erre vonatkozóan biztosítékokat. **(sz. g.)**

Az egyetem is munkaidő

Háromszázmillió forint a műszakiak béremeléséhez

(MTI) Az MTESZ Érdekképviseleti Munkaközössége pénteken a szövetség székházában fórumot szervezett a műszaki értelmiség anyagi-erkölcsi megbecsüléséről. Az MTESZ kezdeményezéseinek tapasztalatait *Tóth* János, a szövetség főtitkára összegezte, majd *Halmos* Csaba államtitkár, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnöke ismertette a régóta halmozódó problémák megoldására hozott kormányzati intézkedéseket.

Az elmúlt évek, de különösen az utóbbi hónapok vitái során megfogalmazódott, hogy *az értelmiség helyzetének javítása egyaránt érdeke és feladata a kormányzati szerveknek, s a gazdálkodóknak.* Különösen igaz ez ma, amikor gazdasági fejlődésünk kulcskérdése a műszaki fejlesztés felgyorsítása — hangsúlyozta Tóth János. A műszaki értelmiség helyzetének javítása nemcsak pénzkérdés.

Halmos Csaba utalt arra, hogy a Minisztertanács 1987. december 21-i ülésén áttekintette a műszaki értelmiség anyagi-erkölcsi megbecsülésének helyzetét, s több kérdésben határozott.

A kormány értékelte és minősítette azokat a folyamatokat, amelyek az elmúlt 15 év során a *szellemi munka pazarlásához, a műszaki alkotó értelmiség tevékenységének leértékelődéséhez vezettek,* s rámutatott a kormányzati szervek felelősségére abban, hogy e kedvezőtlen tendenciák a mai napig fennmaradhattak. A kormány országunk anyagi helyzetének függvényében nem tudott most minden kérdést megnyugtatóan, érdemben rendezni. Decemberi határozatával viszont megállította azt a kedvezőtlen folyamatot, amely mindinkább hátrányos helyzetbe hozta a műszaki értelmiséget, és elindította a kibontakozást.

A kormány döntései között kiemelte azt az intézkedést, amelynek értelmében az eredetileg tervezett 1991 januári határidő helyett már *ez év szeptemberétől felemelik a pályakezdő értelmiségi fiatalok alsó bérhatárát* általában 5000, néhány területen 4800 forintra. A kezdőbérek emelkedésével egyidejűleg, azzal *arányosan módosulnak a műszaki pályák bérkategóriáinak alsó határai is.*

A kormány döntött arról is, hogy az idei évtől *az egyetemi, főiskolai végzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányi idő is beleszámít a munkaviszonyba,* s így azt a nyugdíj megállapításánál figyelembe veszik. Szerény mértékű központi bérpolitikai intézkedésre is sor kerül július 1-jétől a műszakiak körében. Éves szinten *300 millió forintot* fordítanak központi forrásból mintegy 12 ezer műszaki szakember bérének emelésére.

Az alkotó szakembergárda ösztönzésére helyileg már eddig is éltek a különféle *alkotói díjak* odaítélésének lehetőségével. Ezeket a címeket, díjakat a Minisztertanács döntése alapján most kormányzati szinten is intézményesítették.

Kevesebb hatóságosdi és több humánum

„Az egészségügy nemzetijövedelem-termelő tevékenység"

A Szociális és Egészségügyi Minisztérium feladakörét, szervezésének és működésének főbb elveit vitatta meg a hasonló elnevezését már 1948 óta viselő országgyűlési bizottság. Dr. *Pesta* László elnök megnyitó szavai után az új tárca minisztere, dr. *Csehák* Judit fűzött kiegészítést az írásos anyaghoz. Hangsúlyozta, hogy *önmagában egy új struktúra kialakítása nem helyettesítheti az egészségügy és a szociálpolitika szükséges reformját.* Ennek érdekében fokozott decentralizálásra törekednek, vagyis hogy ott szülessenek lehetőség szerint a döntések, ahol a legtöbb információval rendelkeznek. Éppen ezért a minisztérium erősíteni kívánja a területi kapcsolatait. Ami pedig a szűkös helyzetben felhalmozódó feladatokat illeti: nem megalapozatlan az egészségügyi dolgozóknak az a félelme, hogy a legkülönfélébb halaszthatatlan igényeket csak egymás rovására lehet majd kielégíteni. Ebbe azonban nem kötelező beletörődni. Például *a házi szociális gondozás* tisztességes megoldásával tehermentesíteni lehetne a fekvőbeteg-ellátó intézményeket. Ehhez viszont olyan jól képzett szociális munkásokra volna szükség, akiket meg is fizetnek becsületesen.

A vitában elsőként felszólaló dr. *Kiss* István (Komárom m.) hangsúlyozta: a minisztérium feladatául jelölte meg annak erősítését, hogy az egészségügy nemzetijövedelem-termelő tevékenység, s nem improduktív ágazat, amint az korábban széles körben elterjedt. Dr. *Papp* Elemér (Zala m.) azt szorgalmazta, hogy az idős szülő ápolásáért is lehessen táppénzt kapni. Dr. *Eke* Károly (Csongrád m.) szerint bizakodásra adhat okot, hogy végre *az állami politika rangjára emelték a szociálpolitikát.* Érvényesüléséhez azonban, mondta találóan, kevesebb hatóságosdi és több humánum szükségeltetik. Javasolta, hogy az orvosi egyetemeken tanítsanak szociálpolitikát, továbbá a tanácsoknál hozzák létre újfent a szociális és egészségügyi osztályokat. Dr. *Karácsonyi* Sándor (Csongrád m.) arról beszélt, hogy a betegségek kialakulásában egyre több társadalompolitikai tényező játszik közre. Éppen ezért aggasztó a tárca alacsony részesedése a nemzeti jövedelemből. Dr. *Király* Ferenc (Szolnok m.) arra hívta fel a figyelmet, hogy sok egészségügyi középkáder lép ki a szakszervezetből.

Dr. *Füzi* István, az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének főtitkára egy budapesti felmérésre hivatkozva elmondta, hogy a különböző betegségek létrejöttében egyre inkább a szociális szempontok kerülnek előtérbe. Éppen ezért figyelmeztető, hogy a legkülönfélébb határozatok ellenére az alapellátásban nem következett be számottevő fejlődés. *Az egészségügyi dolgozók bére 25—30 százalékkal marad el a társadalmi átlag mögött,* arra való hivatkozással, hogy nekik ott a paraszolvencia. Dr. *Garbacz* Katalin (Fejér m.) szerint viszont az állampolgárok sokkal inkább hajlandók az egészségügyre különböző alapítványok révén áldozni, mint borítékokat dugdosni a fehérköpenyesek zsebébe. Dr. *Sinkovits* Mátyás budapesti képviselő a szociálpolitikai lehetőségek szétforgácsoltságát ecsetelte. Dr. *Fodor* László (Borsod m.) a biztosítók érdekeltségének fontosságára hívta fel a figyelmet az egészségügyben. Dr. *Juhár* János Pest megyei képviselő a családsegítő szolgáltatások küldetése mellett érvelt. *Szirtesné dr. Tomsits* Erika (Budapest) elismerte az új minisztérium megújulási szándékát, ugyanakkor megfontolandónak tartotta a centralizáció, illetve a decentralizáció újragondolását. Kérte a minisztert, hogy *olyan stádiumban is kaphassanak a képviselők tájékoztatást, amikor még javában tart a vita* és nincsenek kialakult álláspontok. *Tóth* Istvánné (Bács-Kiskun m.) elmondta, hogy náluk Kiskunhalason kitűnő az együttműködés a nevelési tanácsadó és a családsegítő központ között. Ennek ellenére az a véleménye, hogy indokolatlan kivonni a nevelési tanácsadókat a Művelődésügyi Minisztérium fennhatósága alól. Dr. *Varga* Mária (Budapest) az egészségügyi ellátásban ma még megnyilvánuló egyenetlenségek megszüntetése mellett érvelt. Dr. *Tóth* Ilona (Veszprém) az egészségügyön belüli nyilvánosság fontosságát méltatta. Dr. *Pregun* István (Szabolcs m.) magánpatikák, illetve szociális intézmények létesítésének lehetőségeit pendítette meg felszólalásában.

(kertész)

A vállalatok csak bejelentéssel tartoznak

Ismertetés a külkereskedelmi jogosultság új szabályairól

(MTI) A Kereskedelmi Minisztériumban pénteken tájékoztatták az újságírókat a külkereskedelmi jog megadásának és gyakorlásának új rendjéről.

Polgár Ferenc főosztályvezető elmondotta, hogy jelentősen egyszerűbbé és könnyebbé válik az új rendelkezés alapján a külkereskedelmi jogosultság megszerzése. Az engedélyezési eljárás helyett csupán *bejelentésre* van szükség ahhoz, hogy a vállalatok önállóan megkezdhessék a külkereskedelmi munkát. A könnyítések a *kiveteli listán* nem szereplő termékek konvertibilis elszámolású forgalmát érintik.

Az új jogszabály előírásai alapján elegendő, ha a külkereskedni kívánó gazdálkodó szervezet vezetője *bejelenti* szándékát a minisztériumnak. A bejelentéshez egy *nyilatkozatot* is mellékelnie kell arról, hogy a külpiaci munkához szükséges, a jogszabályban előírt szervezeti és személyi feltételek biztosítottak.

Továbbra is *egyedi elbírálás* alapján kaphatják meg a külkereskedelmi jogot azok a vállalatok, amelyek nem konvertibilis elszámolású kereskedelmet kívánnak folytatni, illetve a kivételi listán szereplő termékek forgalmazását tervezik. *Az új jogszabály lehetővé teszi gazdasági tevékenység folytatására jogosult magánszemélyek külkereskedelmének engedélyezését is.* Ez is egyedi elbírálás alapján történik. Engedélyt kaphatnak többek között találmány, képző-, ipar- és fotóművészeti alkotás értékesítésére.

A Boeing titka

Tájékoztatás a KNDK nagykövetségén

(Tudósítónktól)

Ki a felelős a dél-koreai légitársaság repülőgépének november végi lezuhanásáért és az annak nyomán kialakult politikai feszültségért, amely a nyári olimpia békés megrendezését is kétségessé teheti? Erre a kérdésre adta meg Phenjan válaszát *Ho Kvan Hó,* a *KNDK* budapesti nagykövetségének ügyvivője pénteki sajtótájékoztatóján. Kormánya álláspontját ismertetve pontról pontra *cáfolta* azokat a szöuli feltételezéseket, sőt bizonyítékokat, miszerint egy KNDK-ból útra kelt páros — a hamis japán útlevelükben *Szinicsi,* illetve *Majumi* néven szerepeltek — phenjani megbízásból követte el a merényletet. Szöulban egy hete nemzetközi sajtókonferencián mondta el a Bahreinben letartóztatott, s onnan Dél-Koreába szállított nő a vallomását, amelyet más híján egyedüli bizonyítéknak tekintenek. A Burma légterében az Andaman-tengerbe zuhant gépből értékelhető roncsokat nem tudnak bemutatni, így marad a két merénylő közül életben maradt fiatal nő verziója, hogy a kérdéses robbanószerkezetet egy táskarádióban rejtették el, s azt egy üveg — közelebbről meg nem nevezett — folyadékkal együtt a dél-koreai Boeingen hagyták, amikor ők Abu Dhabiban kiszálltak.

E vallomás alapozta meg a dél-koreai hatóságoknak azt az állítását, hogy KNDK-provokáció idézte elő a száztizenöt ember halálát követelő szerencsétlenséget. A népi Koreát ezt követően több állam bojkottal és az olimpiai játékokból való kizárással fenyegette meg. Phenjan határozottan *visszautasította a vádakat.* Ho Kvan Hó a tájékoztatójában hangsúlyozta: „Mi ismételten ünnepélyesen kijelentjük, hogy köztársaságunknak semmi része sincs a dél-koreai légitársaság gépének incidensében, s az egész koreai nép nevében határozottan tiltakozunk a bábklikk azon áruló bűnös mesterkedése ellen, hogy az incidens felelősségét ránk hárítsa." Az ügyvivő szerint az esemény hátterében az a politikai szándék húzódik meg, hogy Szöul megakadályozhassa a KNDK által javasolt észak—déli közös konferencia megrendezését, s csökkentse azt a kedvező hatást, amelyet az indítvány az egész koreai népben kiváltott.

(zs. e.)

A NAP

Felelni

— Hogy vagy, öregem?

— Remekül!

Aki kérdez, tudja: a másik egyáltalán nincsen remekül. (Cserbenhagyta a felesége? A józan esze? Netán az életszínvonala?)

Aki kérdez, az persze nem azt akarta megtudni, amit úgyis tud. Hanem azt, hogy miképp tér ki a másik a kérdés elől. Elvégre az is visszajelzés. Azon is el lehet igazodni. Kiderül, hogy a bajban is gyanúsan magabiztos-e a másik; van-e erős támogatója, jó kapcsolata, titkos tartaléka — avagy föladta.

Hogy vagy? Remekül!

Egymásra mosolyognak, cinkosan bólintanak, elbúcsúznak.

Olyanok is kérdeznek, akik semmi újat nem akarnak megtudni.

Olyanok is válaszolnak, akik semmi újat nem akarnak mondani.

Van, aki csak azért kérdez, hogy átlássa: vajon a másik is mélyen hallgatni akar-e.

Van, aki csak azért válaszol szózuhataggal, hogy kiderüljön: hallgatni ő is tud.

Aki kérdez, pontosan ismeri a tényállást, s olykor még az igazságot is. Aki válaszol, fölméri a kérdezőt, nem titok előtte, hogy az jól tájékozott. Egyik sem azért szólal meg, hogy a kérdésről szó legyen.

Olykor még a családi beszélgetések is ilyenek.

És ilyenek olykor azok a jó színdarabok, amelyekben egészen más történik, mint amiről beszélnek.

Igazán *felelni* a kérdésre: majdnem annyi, mint *felelni érte.*

Ritkaság.

DIURNUS